

- בעניין: 1. מקאלדה, ת.ז. תושב הרשות הפלסטינית
2. ח'טיב, ת.ז. תושבת הרשות הפלסטינית
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר - ע"ר ע"י ב"כ עו"ד ידין עילם ו/או שירה הרצנו רח' יהודה הלוי 45 תל אביב-יפו, 65157 טל': 03-5606080, פקס: 03-5606083, סלולארי: 054-2266488 דוא"ל: yadin@yelow.co.il

העותרים

- נגד -

1. המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית
2. ראש המנהל האזרחי
3. היועץ המשפטי לגדה המערבית

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם מדוע לא ינפיקו לעותר 1 (להלן: העותר) היתרי כניסה למרחב התפר, שיאפשרו לעותר לבקר את העותרת 2 (להלן: העותרת); העותר והעותרת להלן: בני הזוג) ואת משפחתה, וכך לכבד את זכותו של העותר לחופש תנועה ואת זכותם של בני הזוג לחיי משפחה.

בקשה לקיום דיון דחוף

הזכות לממש את חיי המשפחה היא זכות יסוד. שלילתה פוגעת בכבוד האדם. שלילתה פוגעת באוטונומיה של הפרט להינשא על-פי רצונו ולהקים משפחה – ממילא פוגעת היא בחרות. פגיעה זו בחרות קשה לא פחות מאשר הפגיעה בכבוד האנושי... היא פוגעת אנושות בבסיס היכולת של האדם לטוות את סיפור חייו. המשפט הישראלי מכיר בזכותו של האזרח הישראלי לחיי-משפחה. הזכות לחיי-משפחה משמעותה גם הזכות לחיי-משפחה משותפים תחת קורת גג אחת.

בג"ץ 7052/03 עדאלה נ' שר הפנים, לא פורסם, ניתן ביום 14.5.2006, סעיף 8 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) ריבלין. להלן: עניין עדאלה (כל ההדגשות בעתירה הוספו - י.ע.)

בני הזוג התארסו ביום 20.10.2010. העותרת הינה תושבת קבע במרחב התפר. כדי לבקר את העותרת ואת משפחתה, נזקק העותר להיתר כניסה למרחב התפר. למרות מספר בקשות שהגיש העותר, המשיבים מסרבים להנפיק לעותר היתר כניסה למרחב התפר ופוגעים בזכותו של העותר להתראות עם העותרת ועם משפחתה.

אי הנפקת היתר הכניסה פוגעת פגיעה אנושה בחופש התנועה של העותר ובזכות היסוד של בני הזוג לחיי משפחה.

בית משפט נכבד זה, בפסיקות רבות בעתירות הנוגעות לגדר ההפרדה, קבע כי יש לצמצם ככל הניתן את הפגיעה בתושבים אשר ניזוקו מהקמת גדר ההפרדה. בהתחשב בכל אלה, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את העתירה לדיון במועד המוקדם ביותר האפשרי ולקבוע זמן קצר ככל הניתן לתגובת המשיבים היות והניסיון מלמד שלעיתים, תגובת המשיבים מייתרת את הצורך בדיון בעתירה.

התשתית העובדתית

1. זו העתירה **השש עשרה** בסדרת עתירות שעניינן הסירוב שלא כדין או אי המענה מצד המשיבים בכל הקשור לבקשות להנפיק או לחדש את ההיתרים הדרושים לצורך כניסה או מגורים במרחב התפר.
2. הדיון בשבע העתירות הראשונות (בג"ץ 2192/10 ואח') נערך ביום 28.4.2010 בפני הרכב בראשות כבוד המשנה לנשיאה וכבוד השופטים ארבל ורובינשטיין. בתום הדיון דחה בית המשפט הנכבד את עתירותיהם של שניים מהעותרים, לאחר שראה חומר סודי בעניינם, והותיר את עתירותיהם של חמישה עותרים אחרים על כנו, כדי לאפשר לעותרים בהן להגיש בקשות חדשות. לגבי השאלות הנוגעות לבעייתיות הנהלים בכל הקשור להנפקת היתרי כניסה למרחב התפר, נקבע בפסק הדין כי "אלה נידונים בעתירות בבג"ץ 9961/03 ו-639/04, ועל כן איננו רואים להידרש אליהם". בית המשפט הנכבד מצא לנכון לציין כי: "אנו יוצאים מההנחה כי הבקשות יוגשו בלא דיחוי ותשובה תינתן בהקדם, ולמותר לציין כי בכגון דא – **ודברים אלה נאמרים על דרך הכלל – יש חשיבות ומשמעות ללוח הזמנים לתשובה**". בית המשפט הנכבד ביקש מהצדדים לעדכן בתוך שלושה חודשים לגבי הגשת הבקשות והתגובות להן. למרבה הצער, לאחר שחלפו שלושה חודשים מיום החלטת בית המשפט הנכבד, נאלצו העותרים לעדכן כי מתוך חמשת העותרים, שניים קיבלו היתרי כניסה, שניים לא קיבלו כל תשובה והחמישי קיבל היתר לחודש ימים בלבד, אשר לא חודש לאחר שפג תוקפו.
3. ביום 19.7.2010 הוגשו שתי עתירות נוספות שעניינן דומה (בג"ץ 5459/10 ובג"ץ 5461/10). ביום 20.7.2010 ניתנה החלטתו של כבוד השופט לוי לפיה: "העתירות ידונו יחדיו והן יובאו בפני הרכב תלתא בהקדם." העתירות נקבעו לדיון ביום 15.11.2010, מה שגרם לעותרים להפסיד עונה חקלאית נוספת טרם הדיון בעניינם. לאחר הדיון, ובעקבות הערות כבוד ההרכב, חזרו בהם המשיבים מסירובם להנפיק היתר כניסה למרחב התפר לעותר בבג"ץ 5461/10. ענייניו של העותר בבג"ץ 5459/10 טרם הוכרע. ביום 12.8.2010 הוגשה העתירה העשירית בעניין זה (בג"ץ 5992/10). ביום 13.8.2010, ניתנה החלטתו של כבוד השופט רובינשטיין: "לתגובת המשיבים לעתירה בתוך 15 ימים (ימי הפגרה במניין)". ביום 17.8.2010 הוגשה העתירה האחת עשרה (בג"ץ 6072/10) ובאותו יום ניתנה החלטתו של כבוד השופט פוגלמן: "המשיבים יגישו תגובה מקדמית לעתירה תוך 30 ימים (ימי הפגרה יבואו במניין הימים)". בעקבות הגשת העתירה הנפיקו המשיבים היתר לעותר. ביום 22.8.2010 הוגשה העתירה השתיים עשרה (בג"ץ 6158/10). ביום 25.8.2010, ניתנה החלטתה של כבוד השופטת פרוקצ'יה: "המשיבים יגישו תגובתם לעתירה בתוך 21 יום." בעקבות הגשת העתירה הנפיקו המשיבים היתר לעותר. ביום 19.9.2010 הוגשו העתירות השלוש עשרה, הארבע עשרה והחמש עשרה (בג"ץ 6855/10, בג"ץ 6857/10 ובג"ץ 6858/10) כבוד השופטת חיות קבעה, בשלוש עתירות אלו, כי: "המשיבים יגישו את תגובתם המקדמית לעתירה בתוך 30 ימים." בעקבות העתירות הנפיקו המשיבים היתרים לעותרים בבג"ץ 6855/10 ובבג"ץ 6857/10. ענייניו של העותר בבג"ץ 6858/10 עודנו תלוי ועומד בפני בית משפט נכבד זה.
4. ענייני הרואות, כי מתוך 15 העתירות אשר העותרת 2 היתה שותפה להן, שתי עתירות נדחו על ידי בית המשפט הנכבד, עתירה אחת נמחקה על ידי העותרים, עניינם של שני עותרים טרם הוכרע ו-10 עותרים **זכו לקבל היתרים**. מצער הדבר כי ההיתרים הונפקו לעותרים רק לאחר הגשת העתירות בעניינם, תוך גרימת עלויות כספיות ניכרות ותוך בזבוז זמן שיפוטי יקר ללא כל צורך.

5. במהלך הדיונים בפני בית משפט זה, בעתירות רבות שהוגשו בעניין תוואי גדר ההפרדה, המשיבים התחייבו להתיר לכל התושבים שזיקתם למרחב התפר הוכחה, להיכנס למרחב התפר. התחייבות זו מצאה ביטויה גם ב"קפ"ק מרחב התפר ונוהל טיפול בשימוש לרעה בהיתר מרחב התפר" (להלן: **הקפ"ק**) שהוציאו המשיבים. כפי שיוסבר להלן, המשיבים לא עומדים בהתחייבויותיהם.
6. עניינה של עתירה זו שונה במקצת ממרבית העתירות שקדמו לה, אשר עסקו בבקשותיהם של חקלאים פלסטינים המתגוררים בצידה המזרחי של גדר ההפרדה ואשר אדמותיהם החקלאיות נמצאות בצידה המערבי, כי יונפק להם היתר כניסה למרחב התפר שיאפשר להם לעבד את אדמתם. העותר דנא מבקש כי יונפק לו היתר כניסה למרחב התפר על מנת שיוכל להתראות עם העותרת ובני משפחתה, באופן טבעי ככל זוג צעיר טרם חתונתו. כפי שיפורט להלן, המשיבים סירבו לבקשותיו של העותר, בניגוד לכללים המופיעים בקפ"ק, והפגיעה היומיומית בחיי המשפחה של בני הזוג נמשכת.
7. מאז הוקמה גדר ההפרדה הוחל משטר היתרים הדורש כי תושב פלסטיני המעוניין להיכנס למרחב התפר יצטייד בהיתר. כנגד משטר ההיתרים הוגשו שתי עתירות לבית משפט נכבד זה: בג"ץ 9961/03 **המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' ממשלת ישראל ובג"ץ 639/04 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון** (שתי העתירות להלן: **עתירות משטר ההיתרים**). שתי עתירות אלה מחכות למתן פסק דין והעותרים מבקשים להבהיר לבית המשפט הנכבד כי בהגשת העתירה דנא אין משום חזרה מעמדתם כי יש לבטל את משטר ההיתרים והם מקווים כי בית המשפט הנכבד יאמץ את עמדתם זו בפסק דינו.
8. עתירה זו מוגשת כדי לפתור את הבעיה הפרקטית של בני הזוג ושל תושבים אחרים במצבם אשר אינם מסוגלים לנהל חיי משפחה תקינים ויש בה כדי להמחיש לבית המשפט הנכבד כי מעבר לטענה כי משטר ההיתרים עומד בניגוד לעקרונות היסוד של המשפט המינהלי והחוקתי בישראל ובניגוד למשפט הבינלאומי ההומניטארי והמשפט הבינלאומי של זכויות האדם, משטר ההיתרים גם אינו "מצמצם את הפגיעה בהם (בתושבים הפלסטינים - י.ע.) ככל הניתן" (ראו: בג"ץ 10905/05 **ראש עיריית ג'ינס נ' ראש הממשלה**. לא פורסם. ניתן ביום 9.9.2009. סעיף 43 לפסק הדין. להלן: **עניין ג'ינס**)
9. **לטענת העותרים, המשיבים מתנהלים במעין מדרון חלקלק. לצורך מתן אישורו של בית משפט נכבד זה לבניית הגדר, הבטיחו המשיבים הבטחות לפיהן הנזק אשר ייגרם לאוכלוסייה הנפגעת מבניית הגדר יהיה מינימלי. לאחר שבית המשפט הנכבד נתן אישורו והגדר נבנתה, לא עומדים המשיבים בהבטחותיהם ומיום ליום מורע מצבם של התושבים אשר נפגעו מבנייתה.**

הצדדים לעתירה והרקע העובדתי

10. העותר הינו תושב פלסטיני בן 30 שנים.
11. העותרת הינה תושבת פלסטינית בת 22 שנים.
12. מענו הרשום של העותר הינו ביישוב זבובה שבנפת ג'ינין, אשר נמצא בצידה המזרחי של גדר ההפרדה, ואילו מענה הרשום של העותרת הוא ביישוב יעבד – זהר אלמאלח אשר נמצא בצידה המערבי של גדר ההפרדה, במובלעת ברטעה, במרחב התפר.
13. העותרת 3 (להלן: **המוקד להגנת הפרט או המוקד**) היא עמותה הפועלת לקידום זכויות האדם של פלסטינים בשטחים הכבושים.

14. המשיב 1 הוא המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית, מטעם מדינת ישראל, המחזיקה בגדה המערבית תחת כיבוש צבאי מזה למעלה מארבעים ושלוש שנה.

15. המשיב 2 הוא ראש המנהל האזרחי, גוף שהוקם כדי לנהל את העניינים האזרחיים בגדה המערבית "לרווחתה ולטובתה של האוכלוסייה ולשם הספקת השירותים הציבוריים והפעלתם, בהתחשב בצורך לקיים מנהל תקין וסדר ציבורי" (סעיף 2 לצו בדבר הקמת מינהל אזרחי (יהודה והשומרון) (מס' 947), התשמ"ב-1981). קציניו של המשיב 2 הינם אלו שעומדים בקשר עם האוכלוסייה המוגנת בכל הנוגע להנפקת היתר תושב חדש במרחב התפר.

16. המשיב 3 הינו יועצם המשפטי של המשיבים 1 ו-2 והוא וקציניו מלווים, באופן שוטף, את ההיבטים המשפטיים של עבודת המשיבים 1 ו-2 ובכללם בכל הקשור להנפקת היתר תושב חדש במרחב התפר. בהתאם למה שנמסר מטעם המשיבים בעתירות משטר ההיתרים, יש לפנות אל המשיב 3, אם מתקבלת החלטה שלילית בערר, ולבקש את התערבותו. המשיב 3 אף הגיב את התגובה המקדמית למכתב שכתב הח"מ בשם העותרים.

17. ביום 20.10.2010 נערכה מסיבת האירוסין של בני הזוג ונחתם חוזה הנישואין, המהווה את המרכיב הדתי בהליך הנישואים. כדי שהנישואים ייחשבו מושלמים ובני הזוג יהיו נשואים לכל עניין ודבר, נדרש קיומו של טקס חתונה.

18. מסיבת האירוסין של בני הזוג התקיימה בבית אחיה של העותרת אשר נמצא בצידה המזרחי של גדר הפרדה, בכפר טורא אלג'רביה. על אף רצונם לערוך את המסיבה בבית הוריה של העותרת, העדיפו בני הזוג ומשפחותיהם לערוך את המסיבה בצידה המזרחי של גדר הפרדה כדי שיוכלו ליהנות ולשתף את המקורבים להם בשמחתם. בני הזוג חששו מעוגמת הנפש שתיגרם להם אם יערכו את מסיבת האירוסים בבית משפחת העותרת והמשיבים לא יאפשרו לאורחיהם להיכנס למרחב התפר, ולכן בחרו מראש להימנע מכך.

העתק חוזה הנישואין שנערך על ידי בית הדין השרעי בג'נין, מצורף ומסומן ע/1.

19. העותרת הינה תושבת קבע במרחב התפר, וככזו, היא מקבלת היתרים אשר תוקפם לשנתיים. תוקף ההיתר האחרון שהונפק לעותרת הינו עד ליום 17.4.2011.

העתק היתר תושבת הקבע של העותרת, מצורף ומסומן ע/2.

20. לאחר האירוסין, הגיש העותר שתי בקשות להנפקת היתר כניסה למרחב התפר על מנת לבקר את העותרת בבית הוריה, כנהוג וכמקובל בחברה הפלסטינית, אולם שתי הבקשות סורבו ללא כל נימוק.

21. הבקשה הראשונה הוגשה כשבוע לאחר האירוסין, והיא לוותה במסמכים כגון הסכם הנישואין בין בני הזוג, העתקי תעודות הזהות שלהם, ההיתר שברשות העותרת ומכתב מטעם ראש המועצה המקומית של זהר אלמאלח. הבקשה הוגשה לנציג מעיריית ברטעה, אשר העביר את הבקשה למת"ק הישראלי. הבקשה סורבה ללא כל נימוק.

22. הבקשה השנייה הוגשה כחודש לאחר האירוסין, ביום 22.11.2010. הבקשה הוגשה לקישור הפלסטיני בג'נין, אשר העביר אותה למת"ק סאלם. ביום 24.11.2010 התקבל סירוב, וגם בפעם זו לא פורטה סיבת הסירוב. העותר ביקש שינפיקו לו אישור בכתב על כך שבקשתו סורבה, אך בקישור סירבו להנפיק עבורו אישור כזה.

23. ביום 23.12.2010 פנה הח"מ, בשם העותרים, במכתב למשיב 3 וביקש כי יפעל לכך שיונפק לעותר היתר כניסה למרחב התפר. בסעיף 13 למכתב נאמר: "לאור הדחיפות הרבה והפגיעה הקשה שכבר נגרמה למרשי ולארוסתו, אודה לקבלת תשובתך המהירה".
העתק המכתב מיום 23.12.2010, מצורף ומסומן ע/3.

24. ביום 10.1.2011 נתקבלה תשובה מהמשיב 3, הנושאת את התאריך 6.1.2011. בתשובה, החתומה על ידי טוראי אריאל נוביק, בשם המשיב 3, נאמר: "לאור העובדה שפנייתך אינה מעלה סוגיה משפטית העברנו אותה לקצין פניות הציבור של המנהל האזרחי באזור יהודה ושומרון... שהיא הכתובת המתאימה לעניין זה". למותר לציין כי בהחלטת המשיב 3 על העברת הפנייה לקצין פניות הציבור, החלטה הנעשית משיקולים פנימיים שלו ואשר אינה נובעת מכך שהסמכות אינה מוקנית לו, אין כדי לעכב את לוח הזמנים לתשובה עניינית לפנייה. גם לא ברורה הטענה לפיה פנייתו של הח"מ "אינה מעלה סוגיה משפטית".
העתק המכתב מיום 10.1.2011, מצורף ומסומן ע/4.

25. כמו כן, לא מובן מדוע לקח למשיב 3 שבועיים תמימים רק בשביל להעביר את הטיפול בבקשה לקצין פניות הציבור של המנהל האזרחי, ועוד ארבעה ימים בכדי להעביר את תשובתו לח"מ. התנהלות תמוהה זו מעידה כי המשיבים אינם פועלים לצמצום הפגיעה בתושבים אשר ניזוקו מהקמת גדר הפרדה. נראה כי המשיב 3 לא שם אל ליבו את דברי בית משפט נכבד זה, לפיהם:

ככל שמדובר בסעד שעיקרו תיקון של פגיעה בזכות יסוד של הפרט, יש מקום לצפות להסדרה מהירה יותר של העניין ותיקון המעוות, מטעמים של שמירה על זכויות היסוד של הפרט וקיום חובת השלטון לכבד ולקיים את הדין החוקתי. "ככלל, הסעד הראוי כנגד הפרת זכויות האדם הוא חיוב הרשות בהגשמה מיידית שלהם"
בג"ץ 8060/03 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל, לא פורסם. ניתן ביום 26.4.2006. סעיף 13 לפסק הדין.

26. ביום 18.1.2011 נתקבלה תשובתו של קצין פניות הציבור של המנהל האזרחי הנושאת את התאריך 17.1.2011. בתשובה זו, מוסבר כי העותר הגיש בקשה לביקור אשתו, אולם במרשם האוכלוסין הפלסטיני רשום העותר כרווק. להבנתם, העותר התארס לעותרת אך לא נישא לה, ולכן בקשתו נדחתה ועליו להגיש בקשה חדשה לביקור ארוסתו.
העתק מכתבו של קצין פניות הציבור מיום 18.1.2011 מצורף ומסומן ע/5.

27. ישבנו והפכנו בהוראות הקפ"ק הלוך וחזור, חיפשנו וחקרנו האם קיימים שני סוגי בקשות שונים עבור ביקור רעייה וביקור ארוסה המצדיקים את תשובתו התמוהה של קצין פניות הציבור, אולם חיפושינו העלו סרק. דומה כי גם תשובה זו לא ניתנה אלא כדי ליצור הכבדה בירוקרטית, חסרת כל נחיצות וחסרת כל יסוד בפקודות המשיבים, על התושבים הפלסטינים הזקוקים להיתרי כניסה למרחב התפר.

28. יתרה מכך, כפי שהוסבר בסעיף 17 לעיל, בחברה הפלסטינית הנישואים מורכבים מחתימה על חוזה הנישואין בבית הדין, ומעריכת טקס חתונה, כך שניתן להתווכח גם על השאלה העובדתית האם לצורכי מתן ההיתר לא ניתן לראות בעותרים זוג נשוי, אולם אין בכך צורך, שכן קצין פניות הציבור בעצמו מצייין כי העותר צירף את המסמכים הנדרשים לפנייתו.

29. ביום 25.1.2011 פנה הח"מ בשנית למשיב 3 על מנת שיוכל לפתור את עניינם של בני הזוג לאור תשובתו האבסורדית של קצין פניות הציבור. בפנייה נאמר, בין היתר:

"אני חושב שהאבסורד שבתשובה זועק לשמיים ולפיכך סברתי כי מוטב ואאפשר לך לנסות ולפתור את ענייניו של מרשי טרם הגשת העתירה בעניינם של בני הזוג, על מנת שתשובה זו, אשר יצאה מלשכתו של ראש המנהל האזרחי בכבודו ובעצמו, לא תעמוד לפני שופטיו הנכבדים של בית המשפט העליון אשר יאלצו לדון בעתירה, באם ענייניו של מרשי לא ימצא את פתרונו טרם הגשת העתירה..."

האם מרשי קיבל תשובה בכתב, **כפי שמחייב הקפ"ק**, לפיה בקשתו נדחתה היות והבקשה הוגשה לצורך ביקור אישה ולא לצורך ביקור ארוסה? **כמוכן שלא!** האם ישנם שני סוגים של בקשות, האחד לביקור ארוסה והשני לביקור אישה נשואה? **כמוכן שלא!** האם רשות מנהלית אינה אמורה להפעיל שיקול דעת ולהנפיק היתר למרשי לצורך ביקור הגב' חיטיב בהסתמך על בקשתו ועל המסמכים אותם צירף, אף אם הרשות המנהלית סבורה כי בטעות נכתב "אישה" במקום "ארוסה"? **כמוכן שכן!** האם לא ניתן לצפות מרשות מנהלית כי תעמיד את זכות היסוד לחיי משפחה של בני הזוג לפני כל טענה על שגיאה מינורית כזו או אחרת? **כמוכן שכן!**

אלא שככל הנראה שקציני המת"ק והקפ"ץ הבינו את המשפט "אשר אסר לנו את הארוסות" (מנוסח ברכת האירוסין) כפשוטו ולפיכך סירבו לבקשתם של בני הזוג להיפגש.

האם יש צורך לגרום סבל נוסף לבני הזוג ולפגוע שוב ושוב בזכותם לחיי משפחה? האם יש צורך להטריח את שופטיו הנכבדים של בית המשפט העליון, את פרקליטי מחלקת הבג"צים ואת עובדי המסורים של המוקד להגנת הפרט כדי לטפל בעניין פשוט כל כך? **אנו סבורים שלא ומקווים שגם אתה סבור כמונו.**

תשובתו של המשיב 3 נתבקשה עד ליום 30.1.2011 אלא שלמרבה הצער, כל תשובה לא נתקבלה.

העתק המכתב מיום 25.1.2011 מצורף ומסומן ע/6.

30. ביום 7.2.2011 הגיש העותר בקשה במשרד הפנים הפלסטיני לשינוי הסטטוס המשפחתי של העותרת מרווקה לנשואה, ללא שינוי מען. פקידי המשרד עדכנו את העותר כי שינוי הסטטוס ייקח 14 ימים, וכי לאחר שינוי הסטטוס של העותרת ישונה גם הסטטוס שלו.

31. לפיכך נאלצים העותרים, פעם נוספת, להטריח את בית המשפט הנכבד בעתירה שדומה כי הסעד המבוקש בה היה יכול להתקבל ללא צורך בהגשתה.

32. לאחר שהעותרים עשו כל שביכולתם בכדי לאיין את הצורך בהגשת העתירה ולאחר שכל מאמציהם עלו בתוהו, מאחר שחלפו כארבעה חודשים בהם אין העותר מורשה לבקר את העותרת ואת בני משפחתה במרחב התפר ולנהל חיי משפחה תקינים, ומאחר שהעותר מקבל דחיות לא מנומקות לבקשותיו, לא נותרה לעותרים כל ברירה מלבד לפנות בבקשת סעד מבית משפט נכבד זה.

"אני חושב שהאבסורד שבתשובה זועק לשמיים ולפיכך סברתי כי מוטב ואאפשר לך לנסות ולפתור את עניינו של מרשי טרם הגשת העתירה בעניינם של בני הזוג, על מנת שתשובה זו, אשר יצאה מלשכתו של ראש המנהל האזרחי בכבודו ובעצמו, לא תעמוד לפני שופטיו הנכבדים של בית המשפט העליון אשר יאלצו לדון בעתירה, באם עניינו של מרשי לא ימצא את פתרונו טרם הגשת העתירה..."

האם מרשי קיבל תשובה בכתב, **כפי שמחייב הקפ"ק**, לפיה בקשתו נדחתה היות והבקשה הוגשה לצורך ביקור אישה ולא לצורך ביקור ארוסה? **כמובן שלא!** האם ישנם שני סוגים של בקשות, האחד לביקור ארוסה והשני לביקור אישה נשואה? **כמובן שלא!** האם רשות מנהלית אינה אמורה להפעיל שיקול דעת ולהנפיק היתר למרשי לצורך ביקור הגב' ח'טיב בהסתמך על בקשתו ועל המסמכים אותם צירף, אף אם הרשות המנהלית סבורה כי בטעות נכתב "אישה" במקום "ארוסה"? **כמובן שכן!** האם לא ניתן לצפות מרשות מנהלית כי תעמיד את זכות היסוד לחיי משפחה של בני הזוג לפני כל טענה על שגיאה מינורית כזו או אחרת? **כמובן שכן!**

אלא שככל הנראה שקציני המת"ק והקפ"ץ הבינו את המשפט "אשר אסר לנו את הארוסות" (מנוסח ברכת האירוסין) כפשוטו ולפיכך סירבו לבקשתם של בני הזוג להיפגש.

האם יש צורך לגרום סבל נוסף לבני הזוג ולפגוע שוב ושוב בזכותם לחיי משפחה? האם יש צורך להטריח את שופטיו הנכבדים של בית המשפט העליון, את פרקליטי מחלקת הבג"צים ואת עובדיו המסורים של המוקד להגנת הפרט כדי לטפל בעניין פשוט כל כך? **אנו סבורים שלא ומקווים שגם אתה סבור כמונו.**

תשובתו של המשיב 3 נתבקשה עד ליום 30.1.2011 אלא שלמרבה הצער, כל תשובה לא נתקבלה.

העתק המכתב מיום 25.1.2011 מצורף ומסומן ע/6.

30. ביום 7.2.2011 הגיש העותר בקשה במשרד הפנים הפלסטיני לשינוי הסטטוס המשפחתי של העותרת מרווקה לנשואה, ללא שינוי מען. פקידי המשרד עדכנו את העותר כי שינוי הסטטוס ייקח 14 ימים, וכי לאחר שינוי הסטטוס של העותרת ישונה גם הסטטוס שלו.

31. לפיכך נאלצים העותרים, פעם נוספת, להטריח את בית המשפט הנכבד בעתירה שדומה כי הסעד המבוקש בה היה יכול להתקבל ללא צורך בהגשתה.

32. לאחר שהעותרים עשו כל שביכולתם בכדי לאיין את הצורך בהגשת העתירה ולאחר שכל מאמציהם עלו בתוהו, מאחר שחלפו כארבעה חודשים בהם אין העותר מורשה לבקר את העותרת ואת בני משפחתה במרחב התפר ולנהל חיי משפחה תקינים, ומאחר שהעותר מקבל דחיות לא מנומקות לבקשותיו, לא נותרה לעותרים כל ברירה מלבד לפנות בבקשת סעד מבית משפט נכבד זה.

הטיעון המשפטי

33. העותרים טוענים כי בכך שהמשיבים אינם מנפיקים לעותר היתר כניסה למרחב התפר, הם פוגעים בצורה קשה, בלתי סבירה ובלתי מידתית בזכויותיהם של בני הזוג לחיי משפחה ושל העותר לחופש תנועה. פגיעה זו בזכויותיהם של העותרים נעשית בניגוד לחוק, לפסיקה, להצהרות מפורשות של המשיבים בפני בית משפט נכבד זה ואף בניגוד לפקודותיהם ונהליהם של המשיבים עצמם.

הזכות לחיי משפחה

במידרג זכויות האדם החוקתיות, לאחר ההגנה על הזכות לחיים ולשלמות הגוף, באה ההגנה החוקתית על הזכות להורות ולמשפחה. הזכות לשלמות הגוף נועדה להגן על החיים; הזכות למשפחה היא הנותנת משמעות וטעם לחיים...

זכות זו ניצבת, איפוא, במדרגה נעלה במידרג זכויות האדם החוקתיות. היא קודמת בחשיבותה לזכות הקניין, לחופש העיסוק, ואף לצינעת הפרט. 'היא משקפת את תמצית הווייתו של האדם, ואת התגלמות הגשמת עצמיותו'.

בג"ץ 2245/06 דוברין נ' שירות בתי הסוהר (לא פורסם, ניתן ביום 12.6.2006. סעיף 12 לפסק הדין)

34. יחס החברה לזכות לחיי משפחה היה והינו, בכל הזמנים ובכל התרבויות, כאל ערך נעלה. הזכות לחיי משפחה אינה מתמצה בזכות להקים משפחה אלא כוללת בקרבה גם את זכותם של בני זוג לחיי משפחה תקינים. בתוך כך, נכללת זכותם של בני זוג אשר נישאו, לבקר זה את זה וטרם תחילת חייהם המשותפים יחד, להעמיק את קרבתם זה לזה וליתר בני המשפחה.

35. בית משפט נכבד זה חזר והדגיש את חשיבותה הרבה של הזכות לחיי משפחה בפסקי דין רבים, ובמיוחד בפסק הדין אשר ניתן בעניין עדאלה. כך, למשל, כותב כבוד הנשיא (דאז) ברק, בסעיף 25 לפסק דינו:

חובתנו הראשונית והבסיסית לקיים, לטפח ולשמור על התא החברתי היסודי והקדום ביותר בתולדות האדם, שהיה, הווה ויהיה היסוד המשמר ומבטיח את קיומה של החברה האנושית - הלוא היא המשפחה הטבעית...

הקשר המשפחתי... מונח ביסוד המשפט הישראלי. למשפחה תפקיד חיוני ומרכזי בחייו של היחיד ובחיה של החברה. הקשרים המשפחתיים, עליהם מגן המשפט ואותם הוא מבקש לפתח, הם מהחזקים ומהמשמעותיים ביותר בחייו של אדם.

הזכות לחיי משפחה כזכות חוקתית במסגרת כבוד האדם

36. השאלה האם הזכות לקיים חיי משפחה הנה זכות חוקתית במסגרת חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, זכתה למענה מפורש בפסק הדין בעניין עדאלה. למרות שחוק היסוד אינו מונה במפורש את הזכות לחיי משפחה, הרי שמרבית השופטים קבעו כי זכות זו נכללת ב"זכות לכבוד" המוגנת בחוק היסוד. וכך כתב הנשיא (דאז) ברק (בפסקה 34 לפסק דינו):

הנה כי כן, מכבוד האדם אשר מבוסס על האוטונומיה של הפרט לעצב את חייו נגזרת זכות-הבת של הקמת התא המשפחתי והמשך החיים המשותף יחדיו כיחידה אחת. האם מתבקשת מכאן גם המסקנה כי המימוש של הזכות החוקתית לחיות יחדיו משמעותו גם הזכות החוקתית למימושה בישראל? תשובתי על שאלה זו הינה, כי הזכות החוקתית להקים תא משפחתי משמעותה הזכות להקים את התא המשפחתי בישראל. אכן, לבן הזוג הישראלי עומדת הזכות החוקתית, הנגזרת מכבוד האדם, לחיות עם בן זוגו הזר בישראל ולגדל בישראל את ילדיו. הזכות החוקתית של בן זוג למימוש התא המשפחתי שלו, היא, בראש ובראשונה, זכותו לעשות כן במדינתו שלו. זכותו של ישראלי לחיי משפחה משמעה זכותו לממשה

בישראל. אכן, זכותו החוקתית של בן הזוג הישראלי – זכות הנובעת מגרעינו של כבוד האדם כזכות חוקתית – הינה "לחיות בצוותא-חדא בטריטוריה שיבחרו בה".

לדעה זו הצטרפו מרבית השופטים (סה"כ 8 במספר), הן אלה שהיו בדעת הרוב והן אלה שנמנו עם דעת המיעוט באותה פרשה. כך, למשל, קבעה השופטת (כתוארה אז) ביניש (בפסקאות 6-7 לפסק דינה):

גם אם לא כל היבטיה של הזכות למשפחה נכללים בגדר כבוד האדם, הרי שהזכות לממש את האוטונומיה של הרצון החופשי על דרך של הקמת תא משפחתי על פי בחירתו של האדם ומימושו במסגרת של חיים משותפים היא עצמה נגזרת מכבוד האדם ונתונה לכל אזרח ישראלי. כן מקובל עלי כי זכותו של בן-זוג ישראלי לקיים תא משפחתי, מתחייבת גם מיישום עקרון השוויון בינו לבין בני-זוג ישראלים אחרים אשר ביחס אליהם קבענו בעבר כי ההגנה על זכותם לתא משפחתי היא נגזרת מזכותם לכבוד האדם. **זכות היסוד של האדם לבחור בן-זוג ולהקים עימו תא משפחתי במדינתו, היא חלק מכבודו ומתמצית אישיותו של האדם.**

והשופט גיבראן קבע (בפסקאות 8-9, ו-15 לפסק דינו):

בהתאם, כל פגיעה בזכותו של אדם לחיי משפחה, הינה פגיעה בחירותו ובכבודו כיצור אנושי, זכויות המוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. משמעם של דברים הוא, שיש לראות בזכות לחיי משפחה ולנישואין זכות חוקתית, המוגנת במלוא היקפה על-ידי חוק היסוד. בלב ליבה של הזכות החוקתית לחיי משפחה ולנישואין, נמצאים החיים המשותפים, תחת קורת גג אחת... אשר-על-כן, עלינו לומר, כי במניעת האפשרות לחיות יחד, כמשפחה, נפגעת זכותם החוקתית של בן-הזוג, ההורה והילד הישראליים, לחיי משפחה.

37. הנה כי כן, הזכות של בני הזוג לחיי משפחה תחת קורת גג אחת, הינה זכות יסוד המשתייכת לכבוד האדם, כפי שזה מעוגן בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו.

38. זכויות המשפחה מוכרות ומוגנות גם על ידי המשפט הבינלאומי הפומבי. תקנה 46 לתקנות האג קובעת כי: **"יש לכבד את כבוד המשפחה וזכויותיה, חיי אדם, רכוש פרטי, וכן את אמונות-הדת ומנהגי הפולחן."** ובעניין סטמקה (בג"ץ 3648/97 סטמקה נ' שר הפנים פ"ד נג(2) 728, 787) נפסק כי: "ישראל מחוייבת להגנה על התא המשפחתי מכוחן של אמנות בינלאומיות."

וראו עוד: סעיפים 17 ו-23 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, 1966; סעיף 12 וסעיף 16(3) להכרזה האוניברסלית בדבר זכויות האדם, 1948; סעיף 12 לאמנה האירופית בדבר זכויות האדם; סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית; סעיף 10(1) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות משנת 1966; הפתיח של האמנה בדבר זכויות הילד משנת 1989.

39. בכך שהמשיבים מונעים מהעותר כניסה למרחב התפר על מנת שיבקר את העותרת ואת בני משפחתה הם פוגעים בזכותם לחיי משפחה תקינים. זכותם הטבעית של בני זוג שנישאו היא להתראות, ליהנות מחברת זה את זה ולהעמיק את הקרבה בינם ובין יתר בני המשפחה. כלום בני הזוג שמתכוונים לקיים טקס נישואין ולחיות תחת קורת גג אחת צריכים לתכנן את חתונתם ואת המשך חייהם המשותפים בשלט רחוק, ללא אפשרות להיפגש בבית העותרת? האין חיי משפחה תקינים טומנים בחובם את זכותו של העותר להיפגש עם רעייתו ועם חמיו לעתיד?

הזכות לחופש תנועה פנימי

40. הזכות לחופש תנועה פנימי או לחופש תנועה פנים-מדינתי מוכרת במשפט הישראלי והבינלאומי ולפי פסיקת בית משפט נכבד זה, היא אף מעוגנת במשפט הבינלאומי המנהגי.

41. בפסק הדין בבג"ץ 1890/03 (עיריית בית לחם נ' מדינת ישראל פ"ד נט(4) 736, 754-755), נאמר כך:

חופש התנועה הוא מזכויות היסוד של האדם והוכר במשפטנו הן כזכות יסוד העומדת על רגליה היא... והן כזכות הנגזרת מן הזכות לחירות (הנשיא ברק והשופט חשין בבג"ץ 5016/96 חורב נ' שר התחבורה, פ"ד נא(4) 1, בע' 59 ו-147 בהתאמה (להלן: פרשת חורב)). כמו כן, יש הגורסים כי חופש זה אף נגזר מכבוד האדם.

על מעמדו של חופש התנועה במשפטנו עמד בית משפט זה בפרשת חורב הנ"ל... באותה פרשה ציין הנשיא ברק כי חופש התנועה הוא "מהזכויות היותר בסיסיות" (שם, בע' 49), כי הזכות לחופש התנועה "עומדת בשורה הראשונה של זכויות האדם" (שם, בע' 51), וכי חופש התנועה הוא "חופש המצוי ברמה הגבוהה ביותר במידרג הזכויות בישראל" (שם, בע' 53). כן הוסיף הנשיא בפרשת חורב הנ"ל כי "לרוב, מעמידים את חופש התנועה בתוך גבולות המדינה על רמה חוקתית דומה לזו של חופש הביטוי" (שם, בע' 49). יש לציין כי דברים דומים על מעמדו של חופש התנועה אמרו אף השופטים שלא הצטרפו לדעת הרוב של הנשיא ברק בפרשת חורב (ראו למשל דברי השופט חשין שם בע' 147, ודברי השופט טל בע' 181). על מעמדו של חופש התנועה במשפט הישראלי בעקבות פרשת חורב ראו גם: "זילברשץ" על חופש התנועה הפנים-מדינתית: בעקבות בג"צ 5016/96 חורב ואח' נ' שר התחבורה ואח"י משפט וממשל ד (תשנ"ח) 793, 806-809 (להלן: זילברשץ).

חופש התנועה מוכר כזכות יסוד גם במשפט הבינלאומי. חופש התנועה הפנים-מדינתית מעוגן בשורה ארוכה של אמנות והכרזות בינלאומיות בדבר זכויות אדם (כך בין היתר, בסעיף 12 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות (International Covenant on Civil and Political Rights, 1966), בסעיף 13 להכרזה האוניברסאלית על זכויות האדם (Universal Declaration of Human Rights, 1948), ובסעיף 2 לפרוטוקול הרביעי מ-1963 לאמנה האירופית בדבר זכויות אדם מ-1950) ונראה כי הוא מעוגן גם במשפט הבינלאומי המינהגי (ראו: זילברשץ הנ"ל, בע' 800-801).

על גדר ההפרדה, מרחב התפר והעתירות בעניינם

תוואי גדר ההפרדה

42. הפגיעה בחיי המשפחה של בני הזוג ובחופש התנועה של העותר הינה תוצאה ישירה של הקמת גדר ההפרדה החוצצת בין העותר לבין ביתה של העותרת.

43. כנגד הקמת גדר ההפרדה הוגשו לבית משפט נכבד זה מספר רב של עתירות. עניינה של העתירה דנא אינו גדר ההפרדה עצמה אלא אי הנפקת היתר כניסה למרחב התפר עבור העותר.

44. בפסק הדין בעניין גיוס, אמר בית משפט נכבד זה כך (בסעיף 32 לפסק דינו):

במסגרת החובה להגן על זכויותיהם של תושבי האזור, על המפקד הצבאי להתחשב בפגיעה העשויה להיגרם בזכויותיהם של התושבים המוגנים - הן אלה שאדמותיהם מופקעות לשם בניית הגדר, הן אלה שהגדר חוצצת בינם לבין אדמותיהם והן אלה אשר הגדר מקשה על גישתם אל הערים הגדולות הסמוכות לכפריהם, אשר בהן ניתנים להם שירותי בריאות, חינוך, דת, תעסוקה וכיוצא באלה... בהקשר זה יודגש, כי זכויות האדם של התושבים המקומיים כוללות את מיגוון זכויות האדם. כך, למשל, קובע סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית (Convention (IV) Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of Geneva) War, 1949, להלן: אמנת ג'נבה הרביעית) כי התושבים המוגנים זכאים בכל הנסיבות ליחס של דרך-ארץ לגופם, לכבודם, לזכויותיהם המשפחתיות, לאמונתם ולפולחנם, לנימוסיהם ולמנהגיהם. כן קובע הסעיף כי היחס אליהם יהא תמיד אנושי, והם יוגנו במיוחד מפני כל מעשי אלימות, איומים באלימות, ומפני עלבונות. וכל זאת, בכפוף לאיזונים הנדרשים אל מול זכויות מתחרות של בני אדם אחרים או אל מול אינטרסים ציבוריים. בדומה, קובע סעיף 46 לאמנת האג הרביעית משנת 1907 (Convention (IV) Respecting the Laws and Customs of War on Land, 1907, להלן: אמנת האג) כי יש לכבד את זכויותיהם של התושבים המקומיים לחיים, כבוד, חופש דת ופולחן, חיי משפחה וכן קניין פרטי.

משטר ההיתרים

45. העתירות שהוגשו בעניין תוואי גדר ההפרדה לא עסקו, ככלל, בשאלה האם, לאחר בניית הגדר, יצטרכו התושבים הפלסטינים המעוניינים להיכנס למרחב התפר להצטייד בהיתר כדי לעשות כן, מה תהיה הפרוצדורה להשגת ההיתר וכיו"ב.

46. בעתירות משטר ההיתרים העלו העותרים את הדרישה כי תבוטל ההכרזה בדבר היות מרחב התפר שטח צבאי סגור וכי יבוטלו הצווים שהותקנו מכוחה המחייבים תושבים פלסטינים המעוניינים להיכנס למרחב התפר, להצטייד בהיתרי כניסה. בעתירות אלו, אשר הראשונה שבהן הוגשה כאמור בשנת 2003, עדיין לא נתן בית המשפט הנכבד פסק דין.

47. ביום 13.11.2006 הגישו המשיבים בעתירות משטר ההיתרים את כתב תשובתם לעתירות (להלן: **התשובה**). בסעיף 74 לתשובה נכתב במפורש: "כפי שנקבע בפרשת הכפר יאנון, אין דין הפגיעה בחופש התנועה של אדם בשטח ציבורי באזור המוחזק בתפיסה לוחמתית כדין הפגיעה בחופש התנועה שלו בשטחו הפרטי. לפיכך סגירת שטח מרחב התפר, ובמקביל קביעת משטר היתרים, שמאפשר לכל בעלי הזיקה הפרטנית לאדמות מרחב התפר לקבל היתר כניסה למרחב או להתגורר בו, לפי העניין, מאזנת לדעת המשיבים בצורה ראויה בין הצורך הביטחוני הדוחק העומד בבסיס הנקיטה בצעדים אלה, לבין הפגיעה בזכויות תושבי האזור".

48. בפרק השישי של הקפ"ק נקבעו התנאים למתן היתר עבור "צרכים אישיים" למעבר תושבים מן הגדה אל מרחב התפר לפי נסיבות שאינן מופיעות בקפ"ק, ובין היתר למטרת ביקור, כמפורט בנספח הנפקת ההיתרים. העותרים לא מסכימים לחוקיותו של משטר ההיתרים. אולם, לו היו פועלים המשיבים כפי שהצהירו בפני בית משפט נכבד זה ומנפיקים היתר לעותר, לא הייתה, מן הסתם, מוגשת עתירה זו. שהרי, בדיוק בנסיבות המתאימות להנפקת היתר לצרכים אישיים עוסק ענייננו: בני זוג המתכוונים להינשא ולהקים משפחה מעוניינים להתראות בבית העותרת טרם נישואיהם. זכותו של העותר לבקר את העותרת ואת בני משפחתה במרחב התפר מעוגנת בפקודות המשיבים, שכן אילו זכותם של בני זוג מאורסים לבקר זה את זה אינה נופלת תחת הגדרת "צרכים אישיים", לא ברור אילו מקרים כן יכללו תחת סעיף זה.

49. כאמור, שתי הבקשות שהגיש העותר לקבלת היתר כניסה למרחב התפר סורבו ללא הנמקה. נראה כי הבקשות שנדחו, נדחו על הסף, וכלל לא נבחנו על ידי סמכות מאשרת מתן היתר חריג – רמ"א, ס. רמ"א, רע"ן אג"מ ורמת"ק, כנדרש על פי הקפ"ק בפרק השישי תחת סעיף 2.2. המסדיר מתן היתרים לכניסה לצרכים אישיים במרחב התפר.

50. עוד יצוין כי לעותר לא נמסר כל "טופס סירוב" או "זימון לוועדה", כנדרש על פי הקפ"ק. יודגש, כי "טופס סירוב" צריך להימסר לכל פונה שבקשתו למתן היתר סורבה ולא רק למבקשי היתר לתושב חדש במרחב התפר.

51. כמו כן, גם בקפ"ק עצמו מצוין כי כל תושב הפונה אל המשיבים אמור לקבל עותק מ"טופס טיפול בבקשה" ובו התשובה לבקשתו. למיטב ידיעת העותרים, מעטים עד מאוד המקרים בהם תושבים מקבלים תשובה בכתב.

העתק סעיף 2.2 לפרק השישי של הקפ"ק, "מעבר תושב איו"ש למרחב התפר", מצורף ומסומן ע/7.
העתק עמוד 3 לנספח הנפקת ההיתרים, מצורף ומסומן ע/8.

52. גם משפנה בא כוחם של העותרים למשיב 3, התשובה העניינית (אם ניתן לקרוא לה כך) היחידה שנתקבלה, תשובתו של קצין פניות הציבור בלשכת המשיב 2, היתה תשובה אשר דומה כי מוטב היה לה שלא תיכתב. להשגות בא כוח העותרים למכתב זה, לא טרחו המשיבים להגיב.

סיכום

53. לבני הזוג ישנה זכות להתראות זה עם זה טרם נישואיהם.
54. לעותר ישנה זכות לקבל היתר כניסה למרחב התפר שיאפשר לו לבקר את העותרת ואת בני משפחתה.
55. המשיבים פוגעים פגיעה אנושה בזכותם של בני הזוג לחיי משפחה ובזכותו של העותר לחופש תנועה. זאת עושים המשיבים תוך התעלמות מחובותיהם שבדין, מכללי מנהל תקין ואף מפקודות ונהלים שלהם עצמם.
56. לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי, כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיבים להפוך את הצו על-תנאי להחלטי ולחייב את המשיבים בהוצאות העותרים ושכר טרחת עורך דין.
57. כמו כן מתבקש בית המשפט הנכבד **לקבוע את העתירה לדיון במועד המוקדם ביותר האפשרי ולקצוב זמן קצר ביותר לתגובת המשיבים**. זאת הן לאור הפגיעה הקשה והיומיומית בבני הזוג, הן משום שהניסיון מלמד שלעיתים, לאחר הגשת התגובה, מתייתר הצורך בדיון בעתירה לגופא.
58. עתירה זו נתמכת בתצהיר שנחתם בפני עו"ד בגדה המערבית ונשלח למוקד להגנת הפרט בפקס, לאחר תיאום טלפוני. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל תצהיר זה, ואת ייפוי הכוח שאף הוא ניתן בפקס, בהתחשב בקשיים האובייקטיביים בנוגע למפגש בין העותר לבין באי כוחו.

יג' אדר א' תשע"א
17 פברואר 2011

שירה הרצנו, עו"ד
ב"כ העותרים

ידין עילם, עו"ד
ב"כ העותרים